

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska
Nr. 4.—Telefon w Redakcji i Administr. 448, w Drukarni 838
Redaktor przyjmuje od godz. 12 do 2 popoł. Administracja
otwarta od godz. 9 do 5, w niedziele i święta od g. 12 do 1.

PRENUMERATA miesięcznie 12.500 mk.
CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr. przed tekstem 1.000
w tekście 1.200 mk., — za tekstem 500 mk. Ogłoszenia zamiej-
scowe o 50% drożej. W numerach świątecznych o 25% drożej.
Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczęd. Nr. 80187.

Dziś otwarcie KAFE - RE-STAURACJI „ZAKOPIANKA” ul. Ad. Mickiewicza 16.

Codziennie przegrywa ORKIESTRA WOJSKOWA.

Z poważaniem ZARZĄD.

JADŁODAJNIA HYGJENICZNA
PRZY UL. WILEŃ KIEJ 27,
wydaje codziennie OBIADY od go-
dziny 12—4 i pół. W niedziele flaki,
w czwartki kołduny.

Od Administracji.

Przypominamy naszym prenumeratom, że czas odnowić prenumeratę na miesiąc maj.

Równocześnie upraszamy Sz. Prenumeratorów o wyrównanie zaległych opłat, w przeciwnym razie będziemy zmuszeni **wstrzymać wysyłanie pisma.**

Należność można wpłacać za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędnościowej Nr. 80187 na rachunek wydawnictwa „Dziennik Wileński”.

KAPELUSZE

i CZAPKI poleca

E. MIESZKOWSKI

Warszawa, Nowy Świat 53.

Wilno, WILEŃSKA 22.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta).

Nota Galwanauskasa.

Galwanauskas wystosował notę do Drummonda, sekretarza R. L. N., aby Rada Ligi na najbliższym ogólnym zebraniu postawiła na porządku dziennym następujące sprawy:

I. Protest litewski przeciwko uznaniu przez Radę L. N. decyzji Rady Ambasadorów, w sprawie wschodnich granic Polski.

II. Protest Litwy przeciwko raportowi Ligi Narodów o wykonaniu podziału strefy neutralnej.

III. Sprawę odesłania do Trybunału Międzynarodowego w Hadze żądania o wydanie opinii co do tezy litewskiej, uprawniającej Litwę do podjęcia kroków wojennych przeciwko Polsce z powodu podziału strefy neutralnej.

Wojewódzki Zjazd Piastowców.

Onegdaj odbył się zjazd P. S. L. „Piasta” województwa Warszawskiego, które jest głównym środowiskiem opozycji w Klubie ludowców.

Zjazd uchwalił wotum zaufania Dąbskiemu i przeciwstawił się porozumieniu z Osenią. Jednocześnie uchwalono wotum zaufania Witosowi. Wreszcie w trzeciej rezolucji zjazd zwrócił się do Zarządu głównego P. S. L. o zwołanie kongresu stronnictwa z całej Polski w celu ustalenia taktyki stronnictwa na przyszłość. Za wnioskiem opowiadali się najwybitniejsi posłowie opozycji, podczas gdy stanowiska Witosy bronił tylko jeden pos. Kowalczyk.

Jaki chaos panuje w umysłach i jak łatwo jest je opanować dowodzi fakt, że jednocześnie uchwalono wotum zaufania i Dąbskiemu i Witosowi.

Wrażenie Focha z pobytu w Polsce

Korespondentka „Associated Press” p. Maryna Chrzanowska była przyjęta przez marsz. Focha, który wyraził swe niezwykle zadowolenie z pobytu w Polsce. Przyjęciem, które uważa za spontaniczny wybuch uczuć, jest głęboko wzruszony. Wzdumienie go wprowadziła ogromna ilość dzieci w Polsce. Wojsko kwalifikuje jako bardzo dzielne, a korpus oficerski jako dostatecznie wykształcony. Ponieważ ludzie lgną do pracy rokuje Polsce bardzo dobre widoki na przyszłość.

Marsz. Foch w Poznaniu.

Wczoraj marsz. Foch wyjechał zrana do Poznania gdzie był niesłychanie entuzjastycznie witany przez całe miasto. Po śniadaniu na zamku wyjechał o godz. 9 do Biedruska, gdzie odbyły się wielkie ćwiczenia wojskowe pułków wielkopolskich i pomorskich.

Rozporządzenie w sprawie bonów złotych.

W najbliższym czasie ukaże się rozporządzenie Ministra Skarbu, upoważniające kasy skarbowe do przyjmowania bonów złotych jako kaucji i wadium.

Związek Ludowo - Narod.

KOMUNIKAT

Rozkład zebrań kół dzielnicowych
Zw. Lud.-Nar. m. Wilna.

Koło dz. „Nowy Świat”. We czwartek dn. 10 maja o godz. 7 wiecz. w lokalu Domu Ludowego, ul. Nowa Aleja 2.

Koło dz. „Popławy”. W piątek dn. 11 maja o godz. 7 wiecz. w lokalu p. Aleksandrowiczowej, ul. Jerolimaska Nr. 46.

Koło dz. „Nowe Zabudowanie”. W sobotę dn. 12 maja o godz. 6 w. w lokalu Betanji ul. Konarskiego 13.

Członkowie i sympatycy stawcie się jak najliczniej na zebrania swoich kół dzielnicowych.

POLSKI BANK HANDLOWY

Oddział w Wilnie

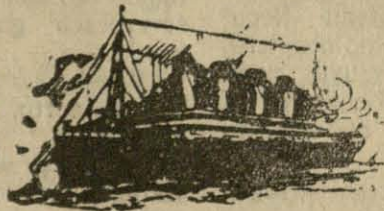
UL. AD. MICKIEWICZA 11.

Sprzedaje **NA RATY** 6 proc.
ZŁOTE BONY SKARBOWE.

COSULICH LINE

Oddział
w WILNIE

KOLEJOWA 15
naprzeciw dworca.

Argentyna
Brazylja
New-Jork.

Emigranci do ARGENTYNY i Brazylji jadą tylko linją „COSULICH”. Innych linii do Argentyny i Brazylji w Wilnie niema.

Zwracamy na to uwagę emigrantów i radzimy zgłaszać się tylko do nas bezpośrednio (Kolejowa 15 „Cosulich”) unikając wszelkich „agentów”. Z powodu przepełnienia naszych okrętów — radzimy rejestrować się niezwłocznie na czerwiec.

KOKS GRUBY dla użytku przemysłowego, dla fabryk, warsztatów, kuźni, opału kotłów, centralnych ogrzewań i t. d.

MIAŁ KOKSOWY z GRYSIKIEM o grubości ziarna do 12 mm. i następującym przybliżonym składzie: $\frac{1}{2}$ o ziarnie niżej 3 mm., $\frac{1}{6}$ od 3 do 6 mm., $\frac{1}{6}$ od 6 do 9 mm. i $\frac{1}{6}$ od 9 do 12 mm.

POSPÓŁKA KOKSOWA o przybliżonym składzie: 25 proc. koksu o grubości 12—25 mm. i 75 proc. miału o składzie jak wyżej.

Miał koksowy z grysikiem, jak również i pospółka są **najtańszymi paliwami** do celów przemysłowych, stosowane w stanie czystym lub zmieszane z węglem. Szczególniej przy stosowaniu do opalania pieców cegielnianych mieszanki o równych częściach miału koksowego i drobnego węgla osiąga się znakomite oszczędności na kosztach fabrykacji cegły sięgające do 15 proc.

Wysyłka wagonami natychmiast po zawarciu transakcji.
Próbki na żądanie.

O ceny, informacje i t. d. należy zwracać się pod adresem

Warszawskich Zakładów Gazowych
Warszawa, Kredytowa Nr. 3.

Dzień polityczny.

Odpowiedź bolszewicka.

W numerze niedzielnym podaliśmy depeszę Agencji Wschodniej o tem, iż moskiewski komitet wystawowy powziął uchwałę wykluczającą od udziału w wystawie polaków, rzekomo z powodu gwałtownej kampanji, prowadzonej przez prasę polską przeciw Sowietaom, oraz że Polska gotowa zrobić z wystawy „arenę intryg politycznych“.

Jak dowiadujemy się, jest to tylko spóźniona odpowiedź na uchwałę warszawskiego komitetu organizacyjnego działu polskiego na wystawie rolniczej i przemysłowej w Moskwie, który pierwszy zrezygnował z wzięcia udziału na znak protestu po zamordowaniu ks. Budkiewicza.

Bójka w Landtagu.

Korespondent berliński „Rzeczypospolitej“ donosi:

W związku z odrzuceniem wniosku nacjonalistycznego o udzielenie pruskiemu ministrowi spraw wewnętrznych Severingowi votum nieufności, próbowali dziś komuniści w Landtagu pruskim złożyć oświadczenie o powodach, dla których głosowali przeciwko wnioskowi. Prezydent Izby Leinert oświadczył, że nie pozwoli na złożenie takiego oświadczenia, co stało się przyczyną bardzo żywej wymiany zdań, a następnie gwałtownej bijatyki między socjalnymi demokratami i komunistami.

Kiedy komunista Katz (naturalnie żyd) obrzucił prezydenta Izby obelgami i całą Izbę nazwał budą komedjancką, a socjalnych demokratów brudną hołotą, ci ostatni zaczęli żądać wyrzucenia posła komunistycznego, a następnie rzucili się ku mównicy, ścigając z niej posła Katza i zaczęli go bić. W utarczkę wdali się natychmiast inni komuniści i socjaliści i w ten sposób doszło do niesłychanej bójki. Socjaliści i komuniści rozdzielali rany z dziką zaciętością. Posypał się grad uderzeń i poczęły przelatywać kałamarze i krzesła. To też znaczna część walczących z obu stron odniosła poważne rany na głowach.

Chcąc zapobiedz dalszej walce prezydent Izby Leinert zamknął posiedzenie, poczem zwołał natychmiast nowe i zawiadomił Izbę o wykluczeniu Katza na 8 dni. Katz jednak, otoczony przez swych zwolenników, oświadczył, że nie ruszy się z sali. Wynikło znowu zamieszanie, wobec którego prezydent Leinert znów musiał odroczyć posiedzenie. Zebrał się konwent senjorów, poczem jeszcze dwukrotnie zwoływano i odraczano posiedzenie. Na czwartym takim posiedzeniu Leinert zawiadomił Izbę, że Katz zostaje wykluczony na 15 dni. To również nie przekonało upartego komunisty, wobec czego Izbę odroczone późnym wieczorem do dnia jutrzejszego.

Król Rumuński w Warszawie.

Jak donosi Russpress w kołach dworskich w Bukareszcie oświadczają, że termin wizyty rumuńskiej pary królewskiej w Warszawie oznaczony jest na d. 25-ty maja. Królowi będą towarzyszyli w podróży: prezes rady ministrów, minister spraw zagranicznych i komendant pałacowy. Król ma spędzić w Polsce 5 dni.

Niemcy i Bolszewja.

W końcu kwietnia przybyła do Moskwy techniczna misja niemiecka, składająca się z przedstawicieli wielkich firm niemieckich, jak „Simens-Schukert“, „A. E. G.“ i innych. Misja ta ma na celu zbadanie obecnej sytuacji w ośrodkach przemysłu rosyjskiego. Członkowie misji byli przyjęci przez przewodniczącego najwyższej rady gospodarstwa ludowego i przewodniczącego rady ekonomicznej. W najbliższej przyszłości misja niemiecka zwiedzi okręgi przemysłowe Rosji środkowej, Uralu i Ukrainy.

Misji mają towarzyszyć w podróży dwaj członkowie wyższej rady ekonomicznej,

Szachrajstwa litewskie.

Jak donoszą z Kowna — Litwini starają się rozbić za wszelką cenę głosy polskie podczas wyborów do sejmiku litewskiego. W tym celu wysunęli oni listę nieznanego zupełnie polskiego stronnictwa. Na liście znajduje się szereg nazwisk kandydatów, którzy są albo litwinami, albo też przekupionymi przez litwinów renegatami polskimi, nie mającymi właściwie nic wspólnego z polskością.

Duch pruski.

„Vorwärts“ donosi o przebiegu manifestacji wojskowej, jaka odbyła się w koszarach Reichswehry pod Berlinem. W manifestacji tej brali udział ks. Eitel Fryderyk, oraz Hindenburg, odziani w mundury wojskowe. Tłum wznosił okrzyki: „Niech żyją Hohenzollernowie!“ „Niech żyje dawny duch pruski!“ Nad koszarami powiewały sztandary wojenne Niemiec.

Foch o Polsce.

„Journal de Pologne“ zamieszcza wywiad z marszałkiem Fochem, który oświadczył, iż jest zachwycony tem co widział w Polsce i wzruszony przyjęciem jakiego doznał. W dziedzinie wojskowej stwierdził realny postęp, pod każdym względem. Znalazł również wydatne rezultaty w dziedzinie socjalnej i ekonomicznej. Polska — oświadczył Marszałek. — Wykazuje wszystkie niezbędne warunki do owocnej pracy pokojowej.

Stosunki z Gdańskiem.

„Gazeta Warszawska“, komentując ostatnią mowę Prezydenta Gdańskiego Senatu Sahma, pisze między innymi: „Polityka polska wobec Gdańska musi ulec zasadniczej zmianie, gdyż już nie ulega żadnej wątpliwości, że polityka nasza, jeśli ma być skuteczna, musi być mocna i zdecydowana. Srodki łagodne i ustępliwe są już naprawdę wyczerpane. Mowę Sahma dziennik określa jako buńczuczna. Nawijając do mających się rozpocząć rokowań polsko-gdańskich. „Gazeta“ uważa, iż język przedstawicieli Rządu Polskiego w tych rokowaniach musi być mocny i stanowczy, gdyż wymaga tego psychika współpartnerów rokowań.

Warszawa centrum polityki na Wschodzie.

„Przegląd wieczorny“ przypomina, iż wkrótce oczekiwany jest przyjazd do Polski króla Rumuńskiego oraz lorda Cawana, szefa sztabu armji angielskiej. Przybyć do Warszawy ma również kanclerz Austrii Seipel, celem omówienia z Rządem polskim szeregu zagadnień natury gospodarczej. — Tak tedy Warszawa — pisze „Przegląd“ — staje się węzłowym punktem polityki międzynarodowej na Wschodzie.

Echa uroczystości warszawskich.

Pisma warszawskie wciąż przeprowadzają szczegółowymi sprawozdaniami z uroczystości na cześć Focha. Nie brak tam wzruszających epizodów. Tak np. na ucztę wydanej przez min. spr. wojsk. na Zamku, zdarzyło się, iż po oficjalnych toastach, wygłoszonych przez gen. Sosnkowskiego i marsz. Focha powstał niespodzianie przewodniczący weteranów 1863 r. Julian Adolf Święcicki w granatowym mundurze weterana z amarantowymi wyłogami, wysoki, smukły, kościsty, siwiuteńki, istnie zjawisko, za którym ciągnie się jakiś niewidzialny orszak resztki żywych i tysięcy poległych i zmarłych.

Zaczyna mówić... Wszystkie głowy zwracają się ku niemu. I gdy

ujrzano tego starca wysokiego z natchnionem obliczem, coś ludzi ścisnęło za gardło... Jezus, Marja!.. To Rok 1863-ci wstał z pod ziemi i sterczy tu, męczeński i bohaterski, w Królewskiej Sali Assambliowej, przed Marszałkiem Foch'em.

I padają po francusku słowa, z których każde wstrząsa sercami do głębi:

— Panie Marszałku Foch, w imieniu ostatnich weteranów ostatniego naszego powstania, pragnę Ci powiedzieć, że jesteśmy ponad wszelki wyraz mowy ludzkiej szczęśliwi, że Bóg miłosierny dał nie tylko doczekać się Polski niepodległej, o którą walczyliśmy 60 lat temu, ale także dożyć tej oto chwili dzisiejszej, gdy tu, w Warszawie, w sercu Polski, możemy złożyć hołd Tobie, który zwycięstwem swem tak walnie do wywalczenia tej niepodległości się przyczyniłeś. My, weterani 63-go roku, pamiętamy do brze Francuzów, którzy z nami razem poszli w bój o Polskę. Oby Bóg jak najdłużej zachował Twe drogie życie dla szczęścia i wielkości Francji a także dla dobra związanej z nią na zawsze Polski.

Marszałek Foch, który słuchał słów tych wpatrzony w starca-zjawisko, zerwał się, gdy Święcicki skończył, podszedł ku niemu, spotkał się z nim w pół drogi stanął przed nim:

— Vous avez fait votre devoir, vous autres de soixante trois, et vous nous avez montre la voie, comment faire le notre... Wy z roku 63-go spełniście swój obowiązek i pokazaliście nam drogę, jak my swój spełniać mamy.

Po twarzach oficerów francuskich, którzy przez cztery lata śmierci w oczy zaglądali, sączyły się łzy, gdzie spojrzeć dalej oczy się perliły, dreszcz najgłębszego wzruszenia wstrząsnął całym zebraniem.

Wnet potem wstano od stołów. Pzez jakieś pół godziny toczyły się rozmowy. Marszałek Foch pomówił parę słów z kilkoma osobami z Poselstwa i z Misji Wojskowej. Nagle żywym krokiem podszedł ku j. A. Święcickiemu. Szybko około nich wytworzył się krąg. A Marszałek przemówił:

— W imieniu Prezydenta Republiki i na podstawie pełnomocnictw, których mi on udzielił, nadaję panu krzyż kawalerski Legji Honorowej za męstwo i wierną służbę dla sprawy polskiej.

Marszałek Foch po tych słowach podszedł jeszcze o krok, przypiął krzyż na pierś starca i ucałował dwukrotnie słońcającego się ze wzruszenia powstańca 63-go roku, odznaczonego francuską Legją Honorową za walkę o niepodległość Polski z przed lat sześćdziesięciu.

* * *

Gdy marszałkowi Foch'owi przedstawiono posła Jana Załuske, jednego z najwybitniejszych naszych działaczy ludowych i wydawcę pism ludowych, marszałek wypowiada następujące uwagi, które naród polski głęboko winien wyrzeć sobie w pamięci:

— Niech Pan powie odemnie ludowi polskiemu, że odzyskanie niepodległości jest bardzo wielką rzeczą. Ale to nie wystarczy. Trzeba ją utrzymać. Aby ją utrzymać, trzeba być przez sąsiadów szanowanym, a aby być szanowanym, trzeba być tego poszanowania godnym. A jakże to osiągnąć? Tylko w ten sposób, że jest się silnym, gdy przyjdzie taka chwila próby, jaką jest wojna. A naród polski stać na to, aby był silny. Powiedzmy wyraźnie, co to znaczy i jak się ta siła mierzy. Oto tak, że Polska może i powinna mieć 60 dywizji..

...Il faut etre respecte, et pour etre respecte, il faut etre respectable..

Teatr Polski.

„Pygmaljon“, utwor sceniczny w 5-iu aktach J. B. Shawa.

Słynny krytyk J. Janin rzekł, iż wszystkie rodzaje sztuki są dobre oprócz nudnego; Pygmaljon ten wyryk angielskiego humoru, którego naród ten mało posiada, jest sztuką nudną, niemal bez ilesi.

Nie przeczę, jest tam satyra na płytkość wielkoświatowego wychowania, ale to jeszcze nie wystarczy.

Przez pięć długich aktów stara się autor dowieść, iż w przeciągu 6-u miesięcy można z dziewczyny, sprzedającej kwiaty na ulicy, zrobić damę światową niczem nie różniącą się od innych.

Zakład wygrywa, ale sam nie wiedząc o tem zakochuje się w niej.

Sztuka, biorąc na ogół, była grana słabiej od innych.

Rola Elizy kwiciarki nie udało się cenionej artystce p. Grabowskiej, w pierwszych aktach była nadto krzykliwa, nienaturalna i pomimo, że w następnych była o wiele lepsza, złego wrażenia zatrzeć nie zdołała.

P. Leśniewski chciał ratować sztukę, dać jej humor i dla tego rolę profesora Higginsa trochę przeszarżował.

P. Godlewski, jako śmieciarz, ojciec Elizy dał typ apasza filozofa bardzo dobry; również bez zarzutu był p. Sawicki jako pułkownik Pickering.

Galerje typków swoich powiększyła p. Jasińska grając dobrze rolę gospodyni Pearce.

Wystawa jak zawsze ładna i gustowna. A. S.

Z Kraju.

Z Oszmiany piszą nam:

Obchód Konstytucji 3 go maja w Oszmianie rozpoczął się uroczystym nabożeństwem w kościele Oszmiańskim o godz 10 ej rano.

Do kościoła przybyły ze sztandarami szkoły wiejskie z Ogrodnik, Powiaż, Nowosiad, Starej Oszmiany, św. Ducha, Możejek, Wojniewicz, Koleczun, oraz szkoła 7-mio klasowa, gimnazjum, Hufiec Harcerski, Straz Ogniowa z orkiestrą i urzędnicy na czele z p. Starostą.

Podczas Mszy św. grały potężnie organy kościelne, śpiewał chór i na skrzypcach grał p. Antoni Andrzejewski.

Przed ołtarzem stanęły sztandary — Starostwa, Hufca Harcerskiego i wszystkich szkół.

Po Mszy wygłosił do młodzieży szkolnej piękne słowo ks. proboszcz J. Zamojć o znaczeniu święta narodowego 3 maja, miłości Ojczyzny i obowiązkach względem niej.

Po nabożeństwie rozwinął się przy śnieżnej pogodzie wspaniały, olbrzymi pochód, czwórkami postępowała młodzież szkolna, straż ogniowa, urzędnicy, oraz ludność miejska i z okolic.

Przeszło kilka tysięcy osób wzięło udział w pochodzie z kościoła do Parku 3 maja, gdzie wygłoszone zostały okolicznościowe przemówienia pp. Inspektora szkolnego W. Eymonta, Dyrektora gimnazjum A. Lokuciewskiego; od młodzieży przemawiał uczeń Oganowski.

Po śpiewach chóralnych dziatwy szkolnej, pochód został rozwiązany i szkoły ze sztandarami ruszyły do domu.

W tym roku wyróżniały się bardzo dodatnio sztandary szkół wiejskich i sztandar Hufca Harcerskiego.

Na ostatku odbyła się z muzyką defilada Hufca Harcerskiego.

Karność, porządek i dzielna postawa skautów wywarły na wszystkich nader miłe wrażenie.

Kwesta uliczna na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej powierzona Dyktorowej p. R. Lokuciewskiej i p. A. Górskiej dła 774385 mk.

Wieczorem staraniem uczniów 7-mio klasowej szkoły powszechnej odbyło się przedstawienie ku uczczeniu Konstytucji 3 maja w teatrze ludowym.

Pogadankę o Konstytucji 3 maja z przezrociami wygłosił p. Kuczowski. A.

Nacjonalizm w sutannie.

Kler katolicki wogóle ma piękną kartę w historii Polski. Dość wspomnieć, 1-o czasy dzielnicowe, w których jedynym wiążącym rozdarłej Polski była wiara i ustrój hierarchii kościelnej oraz 2-o, niewolę porozbiorową, którą żeśmy przetrwali — zasługa w tem niemała kościoła i kapłanów.

Tem więc dziwniejszym jest fakt, że większy odłam duchowieństwa katolickiego przeszedł do obozu wrogiego Polsce i działa na szkodę swej ojczyzny.

Na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej szerzy się nacjonalizm białoruski. Sam w sobie jest on balonikiem mydlanym, rozdmuchanym sztucznie i wcale nie groźnym. Gdy się jednak zważy, że go szczerpi szereg kapłanów z całą powagą, którą się cieszy stan kapłański wśród ludu, to sprawa wygląda nieco poważniej. Niebezpieczeństwo dalej na tem polega, że robota zaczyna się od podstaw warstw najniższych, bezkrytycznych. Metody działania obmyślane dobrze: wpływa się najpierw na dzieci i młodzież i to w chwilach największej wrażliwości i egzaltacji uczuć: pierwsza spowiedź, komunja, uroczystości domowe, kółka młodzieży, chóry, zabawy, nareszcie szkoła, łatwo więc zrozumieć, czem się to święci. A stwierdzić należy, że od Wilna poczynając, po granice Litwy, Łotwy i Bolszewji, wiele parafii obsługiwanych jest przez księży białorusinów lub litwinów, którzy, bardziej niż białorusini, propagują nacjonalizm białoruski.

Wszystko to, z naciskiem podkreślam, dzieje się na gruncie bardzo podatnym. Ciemny chłop, gdy mu ojcowie duchowni wmawiać zaczęły, że jest białorusinem; gdy obrazowo przedstawiają wiekowe krzywdy — prawdziwe i urojone — i upośledzenia, które cierpi dlatego, że się wyrzekł swej narodowości, gdy przytem, co najskuteczniejsze, potracą o czułe struny duszy: „niewolę pańską“, obszarnictwo, „głód ziemi“, wysokie podatki, haniebne niszczenie lasów i wogóle wszystkie bolączki rzeczywiste i zaczerpnięte ze słownika demagogów, lud naprawdę, w to uwierzyć może, bo już tu i owdzie to podkreśla, wyznaje.

Tak więc z niczego rodzi się kwestja białoruska, nie w formie, co prawda, etnicznej, ale etnologicznej na zewnątrz, a w rzeczywistości socjalnej i dlatego poważnie groźnej.

Ale skąd się wzięła w łonie duchowieństwa tak znaczna liczba księży białorusinów? Odpowiedź łatwa, kto śledzi ruch białoruski. Jest tam kilku zdecydowanych nacjonalistów, chłopomanów z pod strzechy wioskowej, gorących idealistów narodowo-religijnych. Innych popchnęli litwini. W swej bezgranicznej nienawiści do starszego brata, co z woli Ojca niebieskiego wziął większą część dziedzictwa, chcą to dziedzictwo pomniejszyć, mniejsza o to, że na korzyść trzeciego, byle Polskę osłabić. Nienawiść, jako ślepy instykt, nie wybredza w środkach; zresztą na uspokojenie sumień ma humanitarne hasło: wyzwolenie i odrodzenie narodu Białorusi, naturalnie przyszłego sprzymierzeńca Litwy przeciw Polsce.

W robocie księży Białorusinów nie chciałoby się podejrzewać złej woli, bo kapłan o złej woli — to haniebne zjawisko.

Sądzę, że tu gra rolę mała inteligencja i stąd płynące krotkowidztwo zarówno na sprawy religijne, jak i społeczne, dzięki któremu uległo się hipnozie, wrogiej istotnym interesom kościoła i narodu.

Jak złemu zaradzić?

Najmniejsza doza sprzeciwu, tembardziej represji, stworzy tanich bohaterów jeszcze mniej wartej sprawy. Należy zamknąć źródła, skąd trucizna płynie, a ta co wypłynęła, wyschnie i zwierteje.

Paweł Dmucha.

Budżet na rok 1923.

Złożony sejmowi budżet na 1923 r. zawiera następujące pozycje:

ADMINISTRACJA	DOCHODY WYDATKI	
	W tysiącach złotych polskich.	
1. Prezydent Rzeczypospolitej	8	216
2. Sejm i Senat	2	3098
3. Trybunał Administracyjny	—	365
4. Kontrola Państwowa	—	1535
5. Prezydium Rady Ministrów	1489	4468
6. Ministerstwo Spraw Zagranicznych	6243	20740
7. " " Wojskowych	23565	709587
8. " " Wewnętrznych	20382	113007
9. " Skarbu	691219	223942
10. " Sprawiedliwości	2607	40349
11. " Przemysłu i Handlu	6854	5393
12. " Kolei Żelaznych	17	1911
13. " Rolnictwa i Dóbr Państw.	2779	11458
14. " W. R. i O. P.	2062	155506
15. " Poczty i Telegrafów	49648	56996
16. " Zdrowia publicznego	1775	15569
17. " Robót publicznych	3134	80175
18. " Pracy i Opieki Społecznej	2813	20214
19. Główny Urząd Likwidacyjny	1455	4306
20. " Ziemi	3288	17211
R A Z E M.	819.339	1.486.244

Z życia młodzieży.

II. Ogólny Zjazd Młodzieży Wszehpolskiej.

Świeżo ukończył w Poznaniu swe obrady drugi ogólny Zjazd Młodzieży Wszehpolskiej na którym powzięto następującą uchwałę:

II. Ogólny Zjazd Młodzieży Wszehpolskiej stwierdza, że uchwała komisji oświatowej Sejmu z dnia 21-go kwietnia 23 r. przesuwająca rozstrzygnięcie sprawy „numerus clausus“ na czas nieograniczony, godzi w najżywniejsze interesy narodu i państwa polskiego, a wśród ogółu polskiej młodzieży akademickiej wzbudza zrozumiałe wzburzenie, które zagraża normalnemu tokowi studjów na wyższych uczelniach w Polsce. Wobec powyższego Zjazd: 1) wyraża energiczny protest przeciw przewlekaniu sprawy numerus clausus i wzywa całą polską młodzież akademicką do bezwzględnej walki aż do zwycięstwa, 2) Zwraca uwagę ogółu młodzieży akademickiej, na II Zjazd Ogólny Akademicki we Lwowie, który da wyraz poraz ostatni niezłomnemu stanowisku polskiej młodzieży akademickiej“.

Nowa taryfa stemplowa.

W dniu 8 maja b. r. wejdzie w życie ustawa podwyższająca stawki przy niektórych rodzajach opłat stemplowych. Co do podań, wnoszonych do państwowych władz i urzędów administracyjnych, opłata normalna będzie wynosiła 15.000 marek od arkusza pierwszego, po 300 mk. od arkusza każdego następnego i po 3000 mk. od każdego załącznika. Opłata normalna od świadectwa urzędowego będzie wynosiła 15.000 mk. Opłaty wyższe od normalnych będą pobierane w przypadkach następujących: a) w sprawach o zatwierdzenie statutu lub zmiany statutu Spółki akcyjnej; b) w sprawach o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego. Nie będzie jednak pobierana żadna opłata, o ile chodzi o zezwolenie na uprawę tytoniu; c) w sprawach o zezwolenie na urządzenie lub zmianę instalacji, potrzebnej do wykonywania przedsiębiorstwa zarobkowego; d) w sprawach o zezwolenie na niezamykanie lokalu publicznego (restauracji i t. p.) mimo nadejścia pory, wyznaczonej zarządzeniami policyjnymi; e) w sprawach o zezwolenie na wykonywanie poszczególnych czynności zarobkowych, np. urządzenie widowiska, koncertu, wystawy, zabawy i t. p., 35.000 od pierwszego arkusza podania i tyleż od zezwolenia, nie będzie jednak pobierana żad-

na opłata, o ile chodzi o przedstawienia amatorskie, jeśli dochód jest wyznaczony na cele oświatowe lub kulturalne, albo o wykłady publiczne; i) w sprawach o zmianę nazwiska — 250.000 mk. od pierwszego arkusza podania i 1 i pół miliona od zezwolenia na zmianę; g) 350.000 mk. od aktu nadania obywatelstwa polskiego; h) w sprawach o zezwolenie cudzoziemcowi na nabycie nieruchomości — 250.000 mk. od pierwszego arkusza podania i 5 milionów marek od zezwolenia.

Opłacie niższej od normalnej podlegają rekursy (odwołania) przeciw nakazom płatniczym w przedmiocie danin publicznych (podatków, opłat, cel), jeśli suma sporna nie przewyższa 1 miliona marek.

Poświadczenie własnoręczności podpisu (legalizacja), dokonana przez państwową władzę administracyjną, podlega zasadniczo opłacie w wysokości 2000 mk. od każdego podpisu. Opłaty stemplowe mają być odtąd obliczone zawsze w kwocie podzielnej przez 100 marek polskich. Jeśliby więc z bezpośredniego zastosowania przepisów, dotyczących danego rodzaju opłat, wynikała suma niepodzielna przez 100 marek polskich, to należy ją zaokrąglić wzwyż do pełnej setki.

Zycie ekonomiczne.

GIEŁDA

Warszawska giełda urzędowa z dnia 7 maja. Dolary 47250—47200, marka niemiecka 1,30—1,25. Przekazy: New-York 47250 — 47150. Londyn 219400 — 220000 — 219300 Paryż 3185—3180. Wiedeń 67 i pół. — 66. Praga 1422 i pół. — 1410, Belgja 2750, Szwajcaria 8600 — 8530. Gdańsk 1,30—1,25, Berlin 1,30—1,25.

BERLIN, 7-V. (A. W.). Berlińska giełda urzędowa z dnia 7-V. Marka polska 77 i pół. Przekazy: Warszawa 78 i pół. New-York 37555 — 37744. Londyn 173066 — 173933. Paryż 2493—2506. Wiedeń 52,16 — 52,44. Praga 1110—1115. Belgja 2159—2176. Szwajcaria 6758 — 6791. Tendencja mocniejsza.

GDANSK, 7-V. (A. W.). Gdańska giełda urzędowa z 7-V. Marka polska 78—79,32.

Teatr Polski Sala „Lutnia,

Dzisiaj po raz 15-ty.

To co najważniejsze

dla jednych komedia dla innych dramat
Cztery akty Jewreynowa.
Początek o godz. 8 wiecz.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Sprawy miejskie.

— We środę mają się odbyć posiedzenia Komisji o godz. 6 wieczorem Ogrodowej, o godz. 8 wiecz. Finansowej.

Z miasta.

— O trochę miłosierdzia czynnego. Piszą nam: Tymi dniami zdarzył się w więzieniu wileńskim wypadek, jak mówi tamtejsza administracja, nie sporadyczny. Więzień uwolniony po odbyciu kary, nie chciał wyjść z więzienia. Dostał wprost ataku rozpaczliwej wołając: „zabijcie mnie! nie wyjdę!“ — Nie miał żadnego ubrania, ani grosza, przy duszy, tylko ów pasport skazańca ze świadectwem odpokutowania. Prawu musiało stać się zadość — bo już w więzieniu dlań miejsca nie było. Wyszedł więc w chłód wiosny obecnej, choć chciał żyć w grupie ludzkiej, pod dachem, wśród zajęć więziennych i wyrzekł się swobody. Obdarowano go nią wspaniałomyślnie.

A są w Wilnie Stowarzyszenia pań katolickich i Koła Polek, i Towarzystwa Ziemiarek. I żadnemu nie przyjdzie na myśl utworzyć patronatu nad takimi nieszczęśliwymi, aby ich nauczyć żyć na swobodzie.

L. Ż.

Zabawy.

— „Czwartek Ziemiarek“ który się miał odbyć 10 b. m. z racji zajęcia lokalu przy ul. Jagiellońskiej został odłożony.

Teatr, muzyka i sztuka.

— Teatr Polski (Lutnia). Dzisiaj, po raz ostatni ukaże się ekscentryczna sztuka Jewreynowa „To co najważniejsze“. Sukces jaki odniosła ta sztuka niewątpliwie i dzisiaj zapełni widownię po brzegi. Obsada premierowa. Jutro wraca na afisz świetna komedia B. Shava „Pygmaljon“ z pp. Grabowską, Lesniewskim, Sawickim i Godlewskim w rolach głównych. We czwartek ukaże się raz jeden satyryczna komedia S. Kiedrzyńskiego „Zabawa w miłość“.

— Teatr Wielki. We wtorek przedstawienie jubileuszowe zasłużonego kapelmistrza i kompozytora Aleksandra Wilińskiego, który w tym roku obchodzi 35-lecie pracy na scenie. Przedstawienie obejmuje wyłącznie utwory jubilat, między nimi operę „Biała lilja“. We środę drugi występ znakomitego tenora operowego Józefa Wołińskiego.

— Teatr letni. W przyszłym tygodniu nastąpi otwarcie sezonu operetkowego. Pierwszą premierą będzie głośna nowostka popularnego kompozytora W. Kollo, p. t. „Odmłodzony Adolar“. W operetce tej wystąpi p. W. Dobosz Markowska, prymadonna operetki warszawskiej kreując rolę Dodo, w której to roli święciła prawdziwy tryumf zbierając stale oklaski na scenie warszawskiej wraz z reżyserem Dowmuntem i J. Bieliczem, nowo zaangażowanym wodewilistą, który przed wojną rozpoczął swoją karierę artystyczną na scenie wileńskiej. W przedstawieniu tem nastąpi również pierwszy występ znakomitej pary tancerzy, artystów wszechświatowej sławy p. M. Makarowej i baletmistrza A. Luzińskiego. Nad reżyserją i wystawą czuwa wytrawny reżyser M. Dowmunt wraz z art. mal. p. E. Kazimierowskim. Część muzyczną prowadzi kapelmistrz A. Wiliński.

OFIARY

złożone w Adm. „Dzien. Wileńsk.“

Na sieroty po poległych.

Ofiarowane z własnej inicjatywy przez M. W. z powodu uczynienia przykrości p. J. Paszkowskiej 50000 mk.

Na Bratnią Pomoc.

Ku uczczeniu dnia imienin naczelnego dyrektora Prywatnego Banku Handlowego Stanisława Kiedla — personel Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego: Centrala i 1-szy oddział miejski 705000 mk.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów szkoły handl. Stow. Kupców.
Jastrzębski Stanisław 25000 mk.

Na nieuleczalnie chorych.

Ku uczczeniu pamięci Kazimierzy Czapliskiej jako w pierwszą rocznicę śmierci Czapliskiej Helena 10000 mk.

TEATR WIELKI.

We wtorek 8 maja

Przedstawienie jubileuszowe

Aleksandra

Wilińskiego.

Kino Teatr
„Helios“
 ul. Wileńska 38.

Dziś Ostatnia sen-
 sac. Warszawy
100,000 widzów
 to rozgłosne arcydzieło
 Polskiej p. t.

KARCZMA NA ROZDROŻU
 wielki dramat miłości i rozpacz w 6-ciu akt. pióra słynnego TADEUSZA KONCZYŃSKIEGO,
 z czaru-
 jącą Heleną Zahorską, Jerzym Leszczyńskim i Oranowskim

w rolach głównych.
 „Karczma na roz-
 drożu“ była z zachwytem spotkana przez prasę warszawską.

Kino Teatr
„Polonja“
 Mickiewicza 22.

Dziś długo oczekiwanego
 arcydzieła francuskiej
 kinematografii
 Clou sezonu 1923 r.
 znanej firmy „Br.
 Pathe“ w Paryżu

Dzieci Karnawału

stów światowej sławy. NAD PROGRAM:
 Uroczystości święta 3 maja w obecności marszałka FOCHA w Warszawie.

Kino-Teatr
„Piccadilly“
 ul. Wielka

Dziś Ziemia Djabła
 (TERRE DU DIABLE)

produkcja „Pathe Cinema“ w 8 iu akt Zdjęcia wykonane na Wezuwiuszu i w Neapolu NAD PROGRAM: Uroczystości święta 3-go maja w obecności marszałka FOCHA w Warszawie.

T-wo „OLEUM“ w Warszawie.

Sp. z ogr. odp.

Oddział wileński zawiadamia, że do specjalna nafta do maszynki „Primus“
 SKŁADÓW T-wo PRZYBYŁA

PRIMUSÓWKA T-wo „OLEUM“

pali się jasnym światłem bez kopcenia, nie zanieczyszcza palniki i zabezpiecza maszynkę od ciągłego psucia
 DETALICZNA SPRZEDAŻ W FIRMIE **KRYWISKI I SWERDLIN** NA SKŁADACH I SKLEPACH.

Obsługunki przyjmuje ODDZIAŁ WILEŃSKI.

Telefon 724,

UL. WĘGLOWA 8.

Telefon 724.

Towarzystwo dla
 Handlu i Przemysłu

„N. Zondowicz i S-ka“

S-ka z ogr. odpow.

Wilno, ul. Gdańska (dawn Nowa) Nr. 6. Telef 421,
SKŁADY FABRYCZNE:

Fabryki wyrobów gumowych
 Sp. Akc. „Metzeler i S-ka“

Fabryki szczieliw i azbestu.
 „Metzeler-Asbest-Werke“.

OTRZYMANO DUŻY TRANSPORT:

OPON i DETEK samochodowych i rowerowych.
 OPON — MASYWÓW do samochodów ciężarowych oraz opon i bandaży powozowych
 TECHNICZNYCH wyrobów gumowych, azbestowych i szczieliw.
 CHIRURGICZNYCH wyrobów gumowych, piłek, obcasów i in.

DOM SPORTOWY

Ch. DINCESA Wilno,
 Wielka 35.

Nadeszły wielkie transporty przedmiotów sportu jak:
 football, pompki, oszczepy, dyski, tyczki do skoku, koszule, spodenki, pantofle do biegu, do skoku, do gimnastyki, hantle, kule, rakiety i t. d.

—) KOMPLETNE WYEKWIPOWANIE DRUŻYN. (Ceny konkurencyjne. —) Klubom odpowiedni rabat.

WILEŃSKA

Hurtownia Włókiennicza

z dniem 5 b. m. z zauka Dobroczyńnego ZOSTAŁA PRZENIESIONA do nowego lokalu przy ulicy WIELKIEJ NR. 27.

Otrzymano świeży transport

WÓD MINERALNYCH

rozlewów roku bieżącego
 Iwonicka, Szczawnicka,
 Ems-Krenchen, Kissingen,
 Wildungen, Karlsbadzka,
 Krościńska - kwasowęglowa,
 Vichy, Fachingen

Środki przeciw molom. Spirytus denaturowany (skażony) do palenia.

SKŁADY HURTOWE I DETALICZNE

T-wo I. B. SEGAL

- 1) Trocka 7.
- 2) Wielka 28.
- 3) Adama Mickiewicza 5.

Przetarg.

Dyrekcja Kolejowa w Wilnie ogłasza przetarg na dostawę licówki granitowej m ilości 1.200 mtr.³ Głównki i wozówki powinny być zgruba ociosane, a narożniki licowane w ramkę.

Reflektanci winni składać oferty do Prezydium Dyrekcji w Wilnie, przy ul. Słowackiego 2, nie później dn. 28 maja 1923 r.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo swobodnej decyzji co do uznania oferty za najkorzystniejszą.

Bliższych informacji udziela Wł. Zasobów Dyrekcji w Wilnie, ul. Słowackiego 2, pokój Nr. 40, na trzecim piętrze, lub Ekspozytura Dyrekcji w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 51 m. 17.

Dyrekcja Wileńska A. Gutowski.

Konkurs.

Na pomjary gruntów wojskowych w Rejonie Inż. i Sap. Wilno.

Oferenci winni do dnia 14 maja r. b. złożyć w zapieczętowanych i zalakowanych kopertach:

1) W odpisie upoważnienie, że są autoryzowanymi i przysięgliymi geometrami.

2) Ceny jednostkowe za pomiar gruntów od jednego hektaru z zabudowaniami i bez zabudowań.

Termin otwarcia ofert upływa z dniem 14 maja r. b. o godz. 12-ej w południe. Szczegóły otrzymać można w Kier. Rej. Inż. Sap. w godzinach urzędowych.

Kierownictwo Rejonu Inż. Sap. Wilno.
 L. dz. 2479 (inż. z dnia 4 maja 1923 r.)

Spółdzielnia rolna K. Z. Z. (K. O. K.)
 Ostrobramska 19. Telefon 147.

Sprzedaż kartofli jadalnych
 wagonowo po 4.800 mk. za pud Loco.
 Wilno, Bocznica K. O. K. Zapisy od g. 9 do 3-ej.

Nauczyciel tańców Szrajbman
 ul. Wileńska 20.

Udziela codziennie lekcji nowoczesnych tańców oddzielnie i kompletami. Nowowstępującym rabat 50 proc.

DOKTOR MED. B. ZELDOWICZ | **KOBIETA LEKARZ Dr. Szwarz-Zeldowicz**
 przyjmuje od g. 9-11-5. | prz.: 12/5-213-5 ochr. kobiece
 Spec. weneryczne, moczopłciowe, syfilis i skórne.
 ul. Mickiewicza (h. S-to Jorka) Nr 24, m. 4.

D-r medycyny B. SZYRWINDT,
 Choroby: skórne, weneryczne, syfilis.
 Wielka 19 10-1 i 4-7.

Doktor Marjan Mienicki
 choroby: weneryczne, syfilis i skórne (leczenie sztucznym słońcem górskim) ul. Wileńska 34 od godz 4-7 pp.

Kobieta lekarz Dr Abłamowiczowa
 choroby kobiece i akuszerne ul. Kasztanowa 7 m. 7 godz. 3-4.

Akuszerka Okuszeko
 ul. Wielka 13-2. Przyjmuje 9-1 i 3-6. Udziela porad.

Doktor Witold Kieżun
 Choroby wewnętrzne spec. płucne. Naświetlania promieniami ultrafioletowymi. (Kunstliche Hohen-sonne). Garbarska 5-3, od g 5-7.

Dr. J. Bernstejn
 Choroby skórne, weneryczne syfilis i moczopłciowe Przyjmuje 9-1 pp. i 4-8 w Ul. Mickiewicza 28-5.

Dr. Wołodźko
 ordynator szpitala Sawicz Choroby skórne i weneryczne. Od godz. 12-2 i 5-6. Zawalna 22

Dr. Leon Ginsberg
 Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej, Tel. 352 od 9-1 i 4-7.

Dobre nasiona — dobry plon!

POLECAMY:

Owies „Zwycięzca“ i odsiew, jęczmień 2-u i 6-io rzędowy, pszenicę jara, tatarakę, groch majowy i Record, ziemniaki Woltmany oraz koniczynę seradellę, peluszkę, wykę, łubin, buraki pastewne, nasiona ogrodowe i warzywne.

Ceny konkurencyjne — nasiona gwarantowane.
 „PLON“ Portowa 6-c

SKARB DLA ROLNIKÓW I OGRODNIKÓW

TO WYBOROWE NASIONA

KTÓRE POLECA

W. WELER

Wino, ul. Sadowa 8.

-) Firma istnieje od roku 1860 (-)

Mleka

świeżego w dobrym gatunku potrzebujemy codziennie do 50 litrów i więcej do piekarni-kawiarni „Zdrowie“ ul. Wielka Nr 22.

Roboty miernicze
 pomiary, parcelacje, uregulowanie serwitutów przyjmuje do wykonania Tow. Akc. „Loco lyt“ Mickiewicza 42.

Do sprzedania 2 domy z placem na Pohulance dowiedz Lwowska 9 m. 4.

Potrzebny mechanik pracujący na maszynach do nabijania papieros „Uniw. l. i e“ i maszynach gilzowych Rakowickiego i Ritzenberga. Zgł. się do fab tyotniu „Sultan“ zauł. Kaziemierzowski 3 codz. 9-2 i 4-6w.

W dniu 11 maja o g. 10 w Rezerwie Policji pokój 42 odbędzie się sprzedaż licytacyjna 30 flaszek spirytusu i 131 wódek.

Klacz 2 rasowe po 4 lata i 2 wozy parokonne kolejniaki, do sprzedania natychmiast. Ogł. d. c. można od 9 11 W. Pohulanka 28 m. 3 B. Pawluc

2,500,000

wypożyczą pod zastaw złota Oferty do redakcji dla okaziciela jednej marki Nr 137373

Poszukiwane mieszkanie z 2-3 pokojami z kuchnią umeblowaną niekoniecznie w centrum. Komorne dogodne. Wiadomość Red. „Dzien, Wil.“ Zaleski.

10 krów

do sprzedania eielne i wycielone. Zarzecz 5 w podwórku.

Letnisko

w pięk. miejsc. wród lasów nad Wilją. 1 i 6, 9, 8 3/4 m. od st. Dow. 8, 9, 10 maja, Śniadeckich 1-10, od godz. 5-8 wiecz.

Skradcz. zaświadczenie demobilizacji wyd. przez 23 p. ul. grodz. na imię Bolesława Łabędzkiego unieważnia się.

Skradzioną książkę udziałową Spółdzielczego Banku Ludowego za Nr 772 na imię Kajetana Rożnowskiego unieważnia się.

Zgub. kartę pobytu wyd. przez Starostwo Grodzkie za Nr 4389/12392/IIIa na imię Witolda Januszczyńskiego zam. przy ul. II Raduńskiej 48 m. 8 unieważnia się.

Zgub. paszport ros. na imię Masuli Zukół, zam. przy ul. Zawalnej 22 m. 5 unieważnia się.

Zgubiono dokumenta wojskowe wydane przez P.K.U. i paszport niemiecki na imię Antoniego Wołodkiewicza zam. przy ul. Kalwaryjskiej 82 16. niniejszym unieważnia się.